

दानियलको पुस्तक - एक सय अस्सी नम्बर

रोम, मक्काबीहरू, र आधुनिक समयको भविष्यसूचक सङ्ग्रह: दानिएलका दर्शनहरूमा एक अध्ययन

Jeff Pippenger

2024-04-10

उरियाह स्मिथले लेखे, “ई.पू. १६२ मा रोम परमेश्वरका जन, यहूदीहरूसँग सन्धिद्वारा जोडियो।” अधिकांश आधुनिक इतिहासकारहरूले त्यसको मिति ई.पू. १६१ ठहराउँछन्, र स्मिथले उही पुस्तकमा दुई पटक ई.पू. १६१ कै सन्दर्भ दिएका छन्। मेरो अनुमानमा, ई.पू. १६२ को यो सन्दर्भ मुद्रणदोष हो।

“पद २३ र २४ द्वारा हामी यहूदीहरू र रोमीहरूबीच ईसा पूर्व १६१ मा भएको सन्धिको यसपछाडिको पक्षतर्फ, अर्थात् रोमले सार्वभौमिक प्रभुत्व प्राप्त गरिसकेको समयसम्म, ल्याइएका छौं।” उरियाह स्मिथ, Daniel and the Revelation, 273.

एघारौँ र बाह्रौँ पदहरूले ईसापूर्व २१७ मा भएको राफियाको युद्धको विजय र त्यसपछिको परिणामलाई पहिचान गर्छन्; यो युद्ध एन्टिओकस तृतीय महान्को नेतृत्वमा रहेको सेल्युसिड साम्राज्य र राजा टोलमी चतुर्थ फिलोपाटरको नेतृत्वमा रहेको मिश्रको टोलमाइक राज्यबीच भएको थियो।

पानियमको युद्ध, जुन सत्र वर्षपछि ई.पू. २०० मा भयो, फेरि पनि सेल्युसिड राज्य र पटोलेमाइक राज्यबीच नै भएको थियो।

मक्काबी विद्रोह ई.पू. १६७ मा आरम्भ भयो, र यो यहूदी धार्मिक आचरणहरूलाई दबाउन तथा युनानी संस्कृति थोपर्नका लागि सेल्युसिड साम्राज्यले गरेका प्रयासहरू विरुद्धको यहूदी विद्रोह थियो।

यरूशलेमस्थित दोस्रो मन्दिरको पुनःसमर्पण, जसले हनुक्का पर्वमा मनाइने ऐतिहासिक घटनालाई चिन्हित गर्दछ, ई.पू. १६४ मा, तेइसौँ पदको “सन्धि” हुनुभन्दा तीन वर्षअघि सम्पन्न भयो। यो घटना मक्काबीहरूले, मन्दिरलाई अपवित्र पारेका र यहूदी धार्मिक आचरणहरूलाई निषिद्ध ठहराएका कुख्यात एन्टिओकस चतुर्थ एपिफेनेसको नेतृत्वमा रहेको सेल्युसिड साम्राज्यका सेनाहरूमाथि प्राप्त गरेको सफल सैनिक अभियानपश्चात् घटित भयो। हनुक्काद्वारा स्मरण गरिने त्यस विजयको केही समयपछि नै एन्टिओकस चतुर्थ एपिफेनेसको मृत्यु भयो, र त्यस बिन्दुदेखि इतिहासमा सिरियाली शक्तिको अवनति आरम्भ भएको देखिन्छ।

ईसा पूर्व २०० मा (जुन पानियमको युद्धको समय पनि थियो), रोमले पहिलो पटक दानिएल अध्याय एघारको भविष्यसूचक इतिहासभित्र आफ्नो हस्तक्षेप गर्‍यो। त्यहाँ त्यही प्रतीक छ जसले दर्शनलाई स्थापित गर्दछ। त्यस इतिहासमा त्यसको उद्देश्यपूर्ण प्रभावले यिजेबेलको कार्यलाई पहिचान गराउँछ, जो पर्दापछाडिबाट डोरी तान्ने मण्डलीको प्रतीक हो। यिजेबेल सामरियामा थिई, जब उसका पति आहाबले एलियाहद्वारा उसका भविष्यवक्ताहरू मारिएका देखे। हेरोदियास हेरोदको जन्मदिनको भोजमा उपस्थित थिइन, जहाँ उनकी छोरी सलोमीले हेरोदलाई मोहित पारिन्। संयुक्त राज्य अमेरिकाको इतिहासमा, टायरकी वेश्याद्वारा प्रतिनिधित्व गरिएको पोपसत्ता, प्रतीकात्मक सत्तरी वर्षको अन्त्य नआएसम्म बिसिइन्छ। त्यसपछि उसले पृथ्वीका राजाहरूलाई आफ्ना छलका गीतहरू गाउन थाल्छे। ईसा पूर्व २०० वर्षले अन्तिम दिनहरूमा, चाँडै आउन लागेको आइतबारको व्यवस्थाभन्दा ठीक पहिले, पद सोहमा प्रतिनिधित्व गरिएझैं, उसले राजाहरूलाई खुल्लमखुल्ला गाउन थाल्ने समयको प्रतिरूप प्रस्तुत गर्दछ।

ई.पू. १६१ देखि १५८ सम्म यहूदीहरूको “league” भन्दा अघि, मक्काबीहरूले ई.पू. १६४ मा मन्दिरलाई पुनः समर्पित गरे, जसको स्मरण हनुक्काद्वारा गरिन्छ। त्यसपछि तीन वर्षपछि, सिरियालीहरूसँग अझै जारी रहेको संघर्षकै

बीचमा, मक्काबी यहूदीहरूले समर्थनका लागि रोमसँग सम्पर्क गरे। त्यसपछि रोमसँग स्थापित भएको त्यो “league” परमेश्वरका अन्त्य-दिनका अगमवाणीका विद्यार्थीहरूका लागि एक भविष्यसूचक परीक्षा बन्छ।

इतिहासले “सन्धि” भएको समयलाई ईसापूर्व १६१ वर्षका रूपमा चिन्हित गर्दछ, तर अग्रगामीहरूले त्यस इतिहासलाई ईसापूर्व १५८ वर्षका रूपमा चिन्हित गर्छन्। मिलर सही थिए, कि आधुनिक इतिहासकारहरू सही छन्? मिलरले ईसापूर्व १५८ वर्षमा छ सय छैसट्टी वर्ष (६६६) थपे, र सन् ५०८ मा पुगे, जब “नित्य” हटाइयो। तपाईंले जति खोजे पनि, यहूदीहरू र रोमीहरूबीचको सन्धि ईसापूर्व १५८ वर्षमा भएको थियो भन्ने ऐतिहासिक समर्थन पत्ता लगाउन अत्यन्त कठिन, यदि वास्तवमै असम्भव नभए पनि, हुनेछ।

पद सोह्रले आइतबारको व्यवस्था जनाउँछ, तर त्यस इतिहासभन्दा अघि दर्शनलाई स्थापित गर्न ईसापूर्व २०० मा रोम इतिहासमा प्रवेश गर्छ। मक्काबी विद्रोह ईसापूर्व १६७ मा मोदेइनमा प्रारम्भ भयो, र अन्ततः उनीहरूले ईसापूर्व १६४ मा मन्दिरलाई पुनः समर्पित गरे। त्यसपछि ईसापूर्व १६१ देखि ईसापूर्व १५८ सम्म यहूदीहरू रोमी शक्तिसँग एउटा करारमा प्रवेश गर्छन्। ईसापूर्व १६१ देखि ईसापूर्व १५८ सम्म “सन्धि” स्थापित गर्न आवश्यक परेको समयावधिलाई प्रतिनिधित्व गर्छ। यो समझले इतिहासकारहरूको साक्षीसँग सहमति रहने गरी “सन्धि” लाई पहिचान गर्छ, र साथै प्रभुको हातद्वारा निर्देशित गरिएको र परिवर्तन गरिनु नहुने चार्टसँग पनि।

इतिहासकारहरूले हामीलाई जानकारी गराउँछन् कि ईसापूर्व दोस्रो शताब्दीमा यहूदा र रोमजस्ता प्राचीन राष्ट्रहरूबीच सन्धि-वार्ता गर्ने प्रक्रिया सम्बन्धित विशेष परिस्थितिहरू, कूटनीतिक प्रोटोकलहरू, र संलग्न शक्ति-सन्तुलनका आधारमा भिन्न हुने गर्थ्यो। सामान्यतः, यो प्रक्रिया एक पक्षले अर्को पक्षसँग सन्धि वा मैत्री-गठबन्धन स्थापना गर्ने अभिरुचि व्यक्त गर्नबाट प्रारम्भ हुन्थ्यो। यहूदा र रोमको सन्दर्भमा, औपचारिक गठबन्धनको प्रस्ताव राख्न यहूदाले रोमसँग सम्पर्क आरम्भ गरेको थियो।

प्रस्तावलाई सम्प्रेषित गर्न र वार्ताको आरम्भ गर्न कूटनीतिक माध्यमहरूको उपयोग गरिएको हुन्थ्यो। यसमा अनिवार्य रूपमा रोमका नेताहरू वा तिनका प्रतिनिधिहरूसँग भेट गर्न त्यहाँ दूतहरू वा प्रतिनिधिहरू पठाउने कार्य समावेश हुन्थ्यो। एकपटक वार्ता प्रारम्भ भएपछि, दुवै पक्षले प्रस्तावित सन्धिका शर्तहरूबारे छलफल गर्थे। यसमा बैठकहरूको एक शृङ्खला, कूटनीतिक सन्देशहरूको आदानप्रदान, र छलफललाई सहज बनाउन मध्यस्थहरू वा मेलमिलापकर्ताहरूको सम्भावित संलग्नता पनि समावेश हुन सक्थ्यो। वार्ताका क्रममा, प्रत्येक पक्षले अर्को पक्षद्वारा प्रस्तावित शर्तहरूलाई विचार गर्थ्यो र प्रत्युत्तर-प्रस्तावहरू राख्न वा केही निश्चित शर्तहरूमा संशोधन खोज्न सक्थ्यो। यस प्रक्रियामा सावधानीपूर्वक विचार-विमर्श, सल्लाहकारहरूसँग परामर्श, तथा प्रस्तावित सन्धिका सम्भावित लाभ र हानिहरूको मूल्याङ्कन समावेश हुन सक्थ्यो।

यदि दुवै पक्ष सन्धिका शर्तहरूमा सहमतिमा पुगे भने, दुवै पक्षले स्वीकार गरेका नियम तथा शर्तहरूको रूपरेखा प्रस्तुत गर्ने औपचारिक अभिलेख तयार गरिन्थ्यो। त्यसपछि उक्त सन्धि प्रत्येक राष्ट्रका सम्बन्धित अधिकारप्राप्त निकायहरूद्वारा अनुमोदित हुनुपर्ने थियो। रोमको सन्दर्भमा, यसका लागि सेनेट वा अन्य शासकीय निकायहरूको स्वीकृति आवश्यक पर्न सक्थ्यो। त्यसैगरी, यहूदामा पनि उक्त सन्धिले सम्भवतः त्यहाँको नेतृत्व वा शासकीय परिषद्को अनुमोदन माग्ने थियो। अनुमोदन भइसकेपछि सन्धि कार्यान्वयनमा ल्याइन्थ्यो, र दुवै पक्षले त्यसका शर्तहरूको पालन गर्नुपर्ने अपेक्षा गरिन्थ्यो। यसमा सन्धिमा उल्लिखित विभिन्न प्रकारका सहकार्य, पारस्परिक रक्षा-सम्बन्धी सम्झौताहरू, व्यापारिक सम्बन्धहरू, वा कूटनीतिक संलग्नताका अन्य रूपहरू समावेश हुन सक्थे।

ईसापूर्व दोस्रो शताब्दीमा, यहूदियाबाट (पूर्वी भूमध्यसागरीय क्षेत्रमा अवस्थित) रोमसम्म (मध्य इटालीमा अवस्थित) यात्रा गर्नु एक कठिन र समयसाध्य प्रयास हुने थियो, विशेष गरी प्राचीन यातायातका साधनहरूको सीमिततालाई विचार गर्दा। लिइएको विशिष्ट मार्ग अनुसार यहूदिया र रोमबीचको दूरी करिब १,५०० देखि २,००० किलोमिटर (९३० देखि १,२४० माइल) पर्छ। प्राचीन समयमा स्थलमार्गीय यात्राको तुलनामा समुद्री यात्रा प्रायः छिटो र अधिक प्रभावकारी हुन्थ्यो, तर समुद्री यात्रा प्रचलित हावाको अवस्थाअधीन रहन्थ्यो। यहूदियाको कुनै बन्दरगाहबाट इटालीको कुनै बन्दरगाहसम्म (जस्तै रोमको बन्दरगाह ओस्तिया) जहाजद्वारा यात्रा गर्न धेरै हप्ता लाग्न सक्थ्यो, र यो हावाको

अवस्था, समुद्री धाराहरू, तथा प्रयोग गरिएको जलयानको प्रकारजस्ता कारकहरूमा निर्भर हुन्थ्यो।

यहूदियाबाट रोमसम्म स्थलमार्गद्वारा यात्रा गर्नु अझ ढिलो र बढी कष्टसाध्य हुने थियो। यात्रुहरूले पर्वत, उपत्यका, र नदीहरू सहित विभिन्न भू-भागहरू पार गर्नुपर्थ्यो, र डाकुहरू तथा शत्रुतापूर्ण क्षेत्रहरूजस्ता अवरोधहरूको सामना गर्नुपर्थ्यो। अनुमान गरिन्छ कि पैदल वा घोडाले तान्ने रथद्वारा यात्रा गर्न धेरै महिना लाग्न सक्थ्यो। यात्राको समय सडकहरूको अवस्था, बासस्थान र विश्रामस्थलहरूको उपलब्धता, तथा बाटोमा विश्राम गर्न र आवश्यक सामग्रीको पुनः आपूर्ति गर्नुपर्ने आवश्यकताजस्ता कारणहरूले पनि प्रभावित हुने थियो।

जब मक्काबी यहूदीहरूले रोमसँग एक सन्धि गर्न खोजे, तब उनीहरूले रोममा राजदूतहरू पठाउन आवश्यक परेको हुनुपर्थ्यो। ती राजदूतहरूलाई रोमी अधिकारीहरूले स्वीकार गरेपछि, त्यहाँ वार्ताको एक अवधि रहने थियो। ऐतिहासिक सिद्धान्तानुसार—किनकि कुनै ठोस अभिलेख उपलब्ध छैन—एकपटक सन्धि औपचारिक रूपमा स्थापित भएपछि, त्यसलाई पुष्टि गराउन यहूदियामा फर्काएर लैजानुपर्ने थियो, र त्यसपछि सम्भवतः यहूदीहरूको स्वीकृति पुष्टि गर्न फेरि रोममा फिर्ता पठाउनुपर्ने थियो। त्यस समयावधिमा एक गठबन्धन गठन गर्ने प्रक्रिया एकै वर्षमा सम्पन्न भएको थियो भन्ने विश्वास गर्नु प्रायः असम्भव छ; त्यसैले “सन्धि”ले ई.पू. १६१ देखि ई.पू. १५८ सम्मको प्रक्रियालाई प्रतिनिधित्व गर्छ भन्ने बुझाउँ, सोहीँ पदको आइतबारको व्यवस्थार्थ लैजाने इतिहासलाई पहिचान गर्ने भविष्यवाणीका अन्य धाराहरूसँग मेल खान्छ।

सबै इतिहासकारहरू जसमा सहमत छन्, त्यस्तो एक “सन्धि” ई.पू. १६१ मा यहूदियामा मक्काबी यहूदीहरूद्वारा आरम्भ गरिएको थियो। यसको उद्देश्य यो थियो कि यहूदीहरूले सिरियालीहरूविरुद्ध समर्थन चाहन्थे, जससँग उनीहरू ई.पू. १६७ मा आफ्नो विद्रोह आरम्भ भएदेखि संघर्ष गर्दै आएका थिए। यो विद्रोह एक यहूदी पूजाहारी मतथियास र उनका पाँच छोराहरूले, विशेषतः यहूदा मक्काबीले, सेल्युसिड शासक अन्तियोकस चतुर्थ एपिफानेसले थोपरिएका हेलेनीकरणका नीतिहरूको प्रतिरोध गर्ने प्रयत्नबाट उत्पन्न भएको थियो। यी नीतिहरूमा यहूदी धार्मिक आचरणहरूलाई दबाउने तथा युनानी रीति-रिवाज र विश्वासहरू अँगाल्न बाध्य पार्ने प्रयासहरू समावेश थिए।

विद्रोहको उत्प्रेरक मोदीन गाउँमा भएको एउटा घटना थियो, जहाँ मत्ताथियासले एउटा युनानी देवताको निम्ति बलि चढाउने आदेश पालन गर्न अस्वीकार गरे। “मोदीन” हिब्रू शब्द “मोदि’आ” बाट व्युत्पन्न भएको हो, जसको अर्थ “घोषणा गर्नु” वा “विरोध जनाउनु” हुन्छ। आफ्नो विरोधको क्रममा, मत्ताथियासले बलि चढाउन लागेका एक यहूदी धर्मत्यागीलाई मारे, र उनी तथा उनका छोराहरू पहाडतिर भागे, जसद्वारा सेल्युसिड सेनाहरूको विरुद्धमा छापामार युद्ध अभियानको आरम्भ भयो। मक्काबी विद्रोह धेरै वर्षसम्म चल्यो, जसको अवधिमा मक्काबीहरूले सेल्युसिडहरू र तिनीहरूका सहयोगीहरूको विरुद्धमा धेरै युद्धहरू लडे। सङ्ख्यात्मक रूपमा अत्यन्तै कम र साधन-सम्पन्नतामा पनि निकै कमजोर भए तापनि, मक्काबीहरूले अनेक महत्त्वपूर्ण विजयहरू प्राप्त गरे।

सेल्युकस साम्राज्यले यहूदीहरूमाथि ग्रीसको धर्म थोपर्ने प्रयत्न गरिरहेको थियो, र ग्रीकहरूले अन्तिम दिनहरूका वैश्विकतावादीहरूको प्रतिनिधित्व गर्छन्। तिनीहरूको धर्म हाल बैकिङ प्रणाली, मुख्यधाराको सञ्चारमाध्यम, शैक्षिक केन्द्रहरू, र अवैध आप्रवासीहरूको जबरजस्ती आप्रवासनद्वारा राष्ट्रिय भिन्नताहरू भत्काउने कार्यमार्फत संयुक्त राज्य अमेरिका र संसारमाथि थोपरिँदै आएको वोकवादमा व्यक्त भएको छ। जब एन्टिओकस एपिफानेसले यहूदीहरूमाथि ग्रीक धर्म थोपर्दै थियो, त्यतिबेला उसका प्रयत्नहरूसित सहकार्य गर्ने यहूदीहरू पनि थिए। मक्काबीहरूले धर्मत्यागी यहूदीहरूको एउटा वर्गको प्रतिनिधित्व गर्छन्, जसले ग्रीसको धर्मको प्रतिरोध गरिरहेका थिए; तर ग्रीक धर्म लागू गर्ने कार्यलाई समर्थन गरिरहेको धर्मत्यागी यहूदीहरूको अर्को एउटा वर्ग पनि थियो।

सोहीँ पद चाँडै आउन लागेको आइतबारको व्यवस्था, र अजिङ्गर, पशु, तथा झूटा अगमवक्ताको त्रिविध एकता हो। त्यस इतिहासभन्दा अघि तेह्रौँदेखि पन्ध्रौँ पदहरू आउँछन्, जहाँ चालीसौँ पदका तीन युद्धहरू दसौँ पद (१९८९), एघारौँ र बाह्रौँ पदहरू (युक्रेनी युद्ध), र पानियमको युद्धबाट घटित हुन्छन्। पानियमको युद्धले यस्तो युद्धलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ, जसमा दुई-सिङ्गे पृथ्वीको पशुले विश्ववादीका धार्मिक तथा राजनीतिक दर्शनहरूमाथि विजय प्राप्त गर्दछ।

त्यस युद्धमा संयुक्त राज्य अमेरिकाका अन्तिम राष्ट्रपतिले पद एघार र बाह्रमा प्रतिरूपित पुटिनको विजय र त्यसपछिको पतनका परिणामहरूसँग सामना गर्नुपर्नेछ। रूसको पतनबाट उत्पन्न विपर्यास समाधान गर्न उनले NATO, अथवा संयुक्त राष्ट्रसंघसँग, एक गठबन्धन निर्माण गर्नेछन्, र त्यस गठबन्धनको इतिहासभित्र उनले पानियमको युद्धमा संयुक्त राष्ट्रसंघलाई संलग्न गराउनेछन्। पद चालीसको तेस्रो युद्ध, पद चालीसकै पहिलो युद्धजस्तै हुनेछ। जसरी संयुक्त राज्य अमेरिकाको आर्थिक तथा सैन्य शक्तिको दबाबमा सोभियत संघ पतन भयो, त्यसरी नै संयुक्त राष्ट्रसंघका वैश्वीकरणवादीहरू “पेरिस्ट्रोइका” दोहोर्‍याउन बाध्य हुनेछन्—सोभियत संघलाई सुधार गर्ने गोर्बाचेभका प्रयत्नहरूको प्रमुख अवयव—यद्यपि अन्ततः त्यसले सोभियत व्यवस्थाको विघटन र सोभियत संघको अन्तिम विघटनमै योगदान पुऱ्यायो।

तेस्रो युद्ध पहिलो युद्धद्वारा चित्रित गरिएको छ, र आर्थिक तथा सैन्य दबाबमार्फत रिगनद्वारा प्रतिनिधित्व गरिएका ट्रम्पले संयुक्त राष्ट्रसंघलाई “perestroika” मा प्रवेश गराउनेछन्, जसको अर्थ पुनर्संरचना वा सुधार हो। यस पुनर्संरचनाले संयुक्त राष्ट्रसंघ भन्ने दस राजाहरूको व्यवस्थाको शिरमा संयुक्त राज्य अमेरिकालाई स्थापित गर्नेछ। त्यसपछि त्यस युद्धमा, ट्रम्पले त्यस बेला विजय गर्दै गरेको उक्त व्यवस्थाको रक्षक भएको दाबी गर्दै पोपतन्त्रले आफूलाई इतिहासमा प्रस्तुत गर्नेछ।

त्यही इतिहासमा ट्रम्पले एउटा आन्तरिक गृहयुद्धको सामना गर्नेछन्, जसको सामना गर्न उनी बाध्य हुनेछन्, जसरी अब्राहाम लिंकन बाध्य भएका थिए। यो गृहयुद्ध संयुक्त राज्य अमेरिकाभित्र रहेका दुई परस्पर विरोधी धर्मत्यागी गुटहरूका बीच हुनेछ। एउटा वर्ग, जो ‘वोक-इज्म’को धर्म र दर्शनलाई स्वीकार गरिसकेकाहरूले प्रतिनिधित्व गर्दछ, दुवै राजनीतिक दलका प्रगतिशील वैश्विकतावादीहरू हुन्। अर्को वर्ग (MAGA-ism) आफूलाई साँचो प्रोटेस्टेन्ट भएको दाबी गर्दछ, यद्यपि 1844 मा तिनीहरूले त्यो पदवी गुमाएका थिए।

राष्ट्रपतिको गुट MAGA-वादद्वारा प्रतिनिधित्व गरिन्छ, र यो साँचो प्रोटेस्टेन्टवाद तथा संविधानलाई कायम राख्ने भन्ने भ्रामक दाबीमा आधारित छ। वोक-वादको दाबी भनेको पृथ्वी-माताको धर्म, न्यु एज, र संविधान संस्थापक पिताहरूका पुरातन विचारहरूद्वारा होइन, बरु समाजका मान्यताहरूका विद्यमान परिस्थितिहरूद्वारा लागू गरिन्छ भन्ने विश्वास हो।

मत्ताथियास (ट्रम्प) ले सन् १६७ ईसा पूर्व मोदीनमा सुरु भएको विद्रोहद्वारा प्रतिनिधित्व गरिएझैं संयुक्त राज्यभित्रका विश्वव्यापीवादी-प्रगतिवादी डेमोक्र्याटहरूको प्रयासहरूको अन्त्य गर्नेछन्। त्यसपछि ट्रम्पले सन् १६४ ईसा पूर्वको इतिहास पुनरावृत्ति गर्नेछन्, जब मक्काबीहरूले मन्दिरलाई पुनः समर्पित गरेका थिए, जसको स्मरण हनुक्काहको पालनद्वारा गरिन्छ। त्यसपछि सन् १६१ ईसा पूर्वदेखि सन् १५८ ईसा पूर्वसम्मले प्रतिनिधित्व गर्ने अवधिमा, ट्रम्पले पापसत्ताको प्रतिमा खडा गर्ने अन्तिम अभियान आरम्भ गर्नेछन्, जुन प्रतिमा धार्मिक शक्ति र राजनीतिक शक्तिबीचको अवैध सम्बन्धलाई चिन्हित गर्ने प्रतिमा हो। सन् १५८ ईसा पूर्वमा, पद सोह्रको चाँडै आउने आइतबारको व्यवस्थालाई लागू गरिँदा त्यो महासन्धि कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।

दानियेल अध्याय एघारले पहिले रोमले राजनीतिक रूपमा कसरी नियन्त्रण लिन्छ भन्ने पहिचान गराउँछ, र त्यसपछि दानियेलले त्यही इतिहासलाई पुनः दोहोर्‍याएर विस्तृत बनाउँछ, एउटा यस्तो रेखासहित जसले त्यही इतिहासभित्र रोमले परमेश्वरका जनहरूसँग कसरी व्यवहार गर्छ भन्ने पहिचान गराउँछ। पद सोह्रदेखि पद उन्नाइससम्म मूर्तिपूजक रोमले संसारमाथि नियन्त्रण लिनुमा रहेका तीन अवरोधहरूको चित्रण गरिएको छ। पद सोह्रमा, ई.पू. ६५ मा सिरियालाई मूर्तिपूजक रोमले विजय गर्‍यो, र त्यसपछि ई.पू. ६३ मा यहूदियालाई पम्पेले विजय गर्‍यो। पद सोह्रले रोम महिमामय भूमिमा उभिने समयलाई पहिचान गराउँछ, र यसो गर्दा यही अध्यायको पद एकचालीसको आइतबारको व्यवस्थाको प्रतिरूप प्रस्तुत गर्दछ।

यो ध्यान दिनु महत्त्वपूर्ण छ कि विजयको इतिहास 63 ईसा पूर्व [1863 सँग समानान्तर] मा, यरूशलेमभित्र चलिरहेको गृहयुद्धको बीचमा घटित भएको थियो। उरियाह स्मिथले यसरी उल्लेख गरे, “पोन्तसका राजा मिथ्रिडेसको विरुद्धको आफ्नो अभियानबाट पोम्पे फर्केर आएपछि, दुई प्रतिस्पर्धीहरू, हिकानुस र अरिस्टोबुलुस,

यहूदियाको मुकुटका लागि संघर्ष गरिरहेका थिए।”

“Hyrcanus” र “Aristobulus” दुवै नामहरू ग्रीक मूलका हुन् र तिनीहरूको ऐतिहासिक महत्त्व छ, विशेषगरी हेलेनिस्टिक अवधिको यहूदी इतिहास र हसमोनी वंशको सन्दर्भमा। “Hyrcanus” ग्रीक शब्द “Hurkanos” बाट व्युत्पन्न भएको हो, जुन सम्भवतः फारसी भाषाको “hurkan” शब्दबाट उत्पन्न भएको थियो, जसको अर्थ “wolf” हो। Hyrcanus हसमोनी शासकहरूमध्ये धेरैले धारण गरेको नाम थियो। “Aristobulus” को अर्थ “best counselor” वा “best adviser” हो। Aristobulus पनि हसमोनी शासकहरूमध्ये धेरैले धारण गरेको अर्को नाम थियो। “Hyrcanus” र “Aristobulus” दुवै हसमोनी अवधिमा यहूदी इतिहासका महत्त्वपूर्ण व्यक्तित्वहरूसँग सम्बन्धित नामहरू हुन्। तिनीहरू त्यस्ता शासकहरू थिए जसले यहूदियामा हसमोनी राज्यको शासन र विस्तारमा महत्त्वपूर्ण भूमिकाहरू निर्वाह गरे। ख्रीष्टको समयमा हसमोनी राज्यका भविष्यसूचक सन्तानहरू र प्रतिनिधिहरू फरिसीहरू थिए।

जब पोम्पेईले यरूशलेममाथि विजय प्राप्त गर्‍यो, तब दुईवटा राजनीतिक दलले आफ्ना उत्पत्तिलाई ईसा पूर्व १६७ मा मोदेइनद्वारा प्रतिनिधित्व गरिएको विद्रोहको समयसम्म फर्काइरहेका थिए। एकचोटि पोम्पेई त्यस विद्रोहमा तानिएपछि, उसले यरूशलेमलाई आफ्नो अधिकारमा लिन दृढ निश्चय गर्‍यो; अरिस्टोबुलसको राजनीतिक दलले उसको प्रतिरोध गर्ने निश्चय गर्‍यो, तर हाइर्कानसको दलले पोम्पेईका लागि शहरका ढोकाहरू खोलेर दिने निश्चय गर्‍यो। त्यसपछि पोम्पेईले यरूशलेममाथि आफ्नो आक्रमण आरम्भ गर्‍यो, र तीन महिनापछि यरूशलेम सधैंका लागि रोमको अधिकारक्षेत्रान्तर्गत पर्‍यो।

उन्नाइसौँ पदसम्म आइपुग्दा, तेस्रो तथा अन्तिम अवरोध मिश्रलाई रोमले आफ्नो अधीनमा लिएको थियो। त्यसपछि बीसौँ पदमा, दानियलले त्यस इतिहासमा रोमले परमेश्वरका जनहरूसित कसरी व्यवहार गर्नेछ भनी प्रस्तुत गर्न थाल्दा, ख्रीष्टको जन्मलाई पहिचान गरिन्छ। एक्काइसौँ र बाइसौँ पदहरूमा ख्रीष्टलाई क्रूसमा चढाइन्छ। तेइसौँ पदमा, ईसा पूर्व १६१ देखि १५८ सम्म आरम्भ भएको सन्धिलाई, क्रूसको वर्णन गर्ने पदहरूका तुरुन्तै पछि चिनाइन्छ, जहाँ धर्मत्यागी यहूदीहरूले आफूहरूसँग “कैसरबाहेक कुनै राजा छैन” भनेर घोषणा गरेका थिए। ग्रीक धार्मिक दर्शनको अतिक्रमणको प्रतिरोध गरेका, र त्यसै गर्ने क्रममा रोमसँग अपवित्र सम्बन्ध स्थापित गरेका, मक्काबीहरूद्वारा प्रतिनिधित्व गरिने ती धर्मत्यागी यहूदीहरूको वंशरेखा, क्रूसको इतिहासलाई चिनाउने पदपछि आउँछ, जहाँ तिनीहरूको त्यस अपवित्र सम्बन्धको फल पूर्ण रूपमा प्रकट भयो।

सत्तरी वर्षको बन्धुवासपछि निर्माण गरिएको मन्दिरमा शेखिनाह कहिल्यै फर्केन। मलाकीद्वारा घोषणा गरिएको अन्तिम भविष्यसूचक साक्ष्य ईसापूर्व पाँचौँ शताब्दीको मध्यतिर प्रदान गरिएको थियो। मक्काबीहरू वैश्विकतावादी यूनानी प्रभावको विरुद्ध उठ्नुभन्दा अघिका सयौँ वर्षसम्म न त परमेश्वरको कुनै दृश्य उपस्थिती थियो, न त कुनै भविष्यसूचक साक्ष्य नै। आफ्ना विद्रोहको आरम्भमा तिनीहरूले ठीक त्यही विद्रोह सम्पन्न गरे, जुन टोलमी र राजा उज्जियाह दुवैले प्रयास गरेका थिए, जब दुवै राजाहरूले पूजाहारीको भूमिका पूरा गर्न र मन्दिरमा बलि चढाउन खोजेका थिए।

जोनाथन अप्फुस (जोनाथन मक्काबी भनेर पनि परिचित) मत्ताथियासका पुत्रहरूमध्ये एक थिए, जसले मक्काबी विद्रोहको प्रारम्भ गरेका थिए, र उनले सेल्यूसिड साम्राज्यविरुद्धको यहूदी विद्रोहको नेतृत्वमा महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरे। उनका भ्राता यहूदा मक्काबी युद्धमा मारिएपछि, जोनाथनले मक्काबी सेनाको नेतृत्व सम्हाले। आफ्नो सैनिक तथा राजनीतिक नेतृत्वका अतिरिक्त, जोनाथनले प्रधानपूजकको पद पनि ग्रहण गरे र यहूदी जनताको आत्मिक अगुवाका रूपमा सेवा गरे। नेता तथा प्रधानपूजक दुवैको हैसियतमा जोनाथनको यो द्वैध भूमिकाले यहूदी इतिहासमा एक महत्त्वपूर्ण विकासलाई चिह्नित गर्‍यो, किनकि यसले हस्मोनी वंशभित्र राजनीतिक र धार्मिक दुवै अधिकारलाई एकीकृत गर्‍यो। उनको नेतृत्वले यहूदी स्वायत्ततालाई सुदृढ बनाउन र यहूदियामा हस्मोनी शासन स्थापना गर्न सहायता पुऱ्यायो।

राफियाको विजयपश्चात् पटोलेमीले प्रयास गरेको त्यही पाप मक्काबीहरूको विद्रोहको एकदम प्रारम्भमै कार्यान्वित भयो। यही पाप राजा उज्जियाहको समयमा पूजाहारीहरूले प्रतिरोध गरेका थिए, तर परमेश्वरको मन्दिर-सेवाहरूको रक्षा गरेको मक्काबीहरूको दाबी वास्तवमा मण्डली र राज्यको संयोजनको एक भ्रान्तिपूर्ण र विद्रोही अभिव्यक्ति थियो; र यस हैसियतमा, यसले अहिले बाइडेनको वैश्विकतावादी 'वोक'वादका अतिक्रमणहरूको विरुद्ध ट्रम्पको समर्थनमा एकत्रित हुँदै गएको धर्मत्यागी प्रोटेस्टेन्टवादको विद्रोहलाई प्रतीकात्मक रूपमा निरूपित गर्दछ।

बाइबलले सिकाउँछ कि तिमीहरूले तिनीहरूलाई तिनीहरूका फलद्वारा चिन्नुहुनेछ, र ख्रीष्टको समयमा रहेका फरिसीहरू मत्तथियासबाट आरम्भ भएको हस्मोनी वंशका अन्तिम अवशेषहरू थिए। मत्तथियास, र उनले आरम्भ गरेको विद्रोहले, फरिसीवादका फलहरू फलायो, जसरी "Make America Great Again" भन्ने अवधारणालाई समर्थन गरिरहेका धर्मत्यागी प्रोटेस्टेन्टहरूले पनि त्यस्तै गरिरहेका छन्। अमेरिका त्यतिबेला महान् थियो जब संविधानलाई मण्डली र राज्यलाई एक-अर्काबाट पृथक् राख्ने कुराका रूपमा बुझिन्थ्यो, तर हनुक्का पर्वद्वारा स्मरण गरिने विजयले प्रतिनिधित्व गर्ने नक्कली चमत्कारमा, आइतबारसम्बन्धी विधायनको आन्दोलन खुला रूपमा प्रकट हुनेछ।

हामी यस अध्ययनलाई अर्को लेखमा निरन्तरता दिनेछौं।

"अहिलेसम्म तेस्रो स्वर्गदूतको सन्देशका सत्यहरू प्रस्तुत गर्नेहरूलाई प्रायः केवल भय फैलाउनेहरूका रूपमा लिइएको छ। धार्मिक असहिष्णुताले संयुक्त राज्य अमेरिकामा नियन्त्रण स्थापित गर्नेछ, र परमेश्वरका आज्ञाहरू मान्नेहरूलाई सताउनका लागि मण्डली र राज्य एक हुनेछन् भन्ने तिनीहरूका भविष्यवाणीहरूलाई निराधार र हास्यास्पद ठहर गरिएको छ। यस देशले धार्मिक स्वतन्त्रताको रक्षक भएको आफ्नो अवस्थाबाहेक अरू केही कहिल्यै बन्न सक्दैन भनी दृढतापूर्वक घोषणा गरिएको छ। तर जब आइतबार पालनलाई लागू गर्ने प्रश्न व्यापक रूपमा आन्दोलनको विषय बन्छ, तब लामो समयदेखि शङ्का गरिएको र अविश्वास गरिएको घटना नजिकिँदै आएको देखिन्छ, र तेस्रो सन्देशले पहिले गर्न नसकेको प्रभाव उत्पन्न गर्नेछ।"

"हरेक पुस्तामा परमेश्वरले आफ्ना सेवकहरूलाई पापलाई धिक्कार गर्न पठाउनुभएको छ, संसारमा पनि र मण्डलीमा पनि। तर मानिसहरूले आफूहरूलाई कोमल कुराहरू भनिएको चाहन्छन्, र शुद्ध, अलङ्काररहित सत्य ग्रहणयोग्य हुँदैन। धेरै सुधारकहरूले आफ्नो काम आरम्भ गर्दा, मण्डली र राष्ट्रका पापहरूलाई आक्रमण गर्ने विषयमा ठूलो सतर्कता अपनाउने निश्चय गरे। उनीहरूले आशा गरे कि शुद्ध ख्रीष्टियन जीवनको उदाहरणद्वारा मानिसहरूलाई बाइबलका शिक्षाहरूमा फेरि फर्काउन सकिनेछ। तर परमेश्वरका आत्मा तिनीहरूमा त्यसरी आउनुभयो जसरी उहाँ एलियामाथि आउनुभएको थियो, र उहाँले त्यसलाई एक दुष्ट राजाका पापहरू र धर्मत्यागी जनताका पापहरूलाई धिक्कार गर्न प्रेरित गर्नुभयो; तिनीहरूले बाइबलका स्पष्ट वचनहरू प्रचार गर्नबाट आफूलाई रोक्न सकेनन्—ती शिक्षाहरू, प्रस्तुत गर्न तिनीहरू पहिले हिचकिचाएका थिए। तिनीहरू सत्यलाई र आत्माहरूलाई धम्क्याइरहेको खतरालाई जोशका साथ घोषणा गर्न बाध्य भए। परमप्रभुले तिनीहरूलाई दिनुभएका वचनहरू तिनीहरूले परिणामको डर नगरी उच्चारण गरे, र मानिसहरूलाई त्यो चेतावनी सुन्न बाध्य हुनुपर्थो।"

"यसरी तेस्रो स्वर्गदूतको सन्देश घोषणा गरिनेछ। जब यसलाई अत्यन्त महान् शक्तिसहित दिनुपर्ने समय आउनेछ, तब प्रभुले विनम्र साधनहरूद्वारा कार्य गर्नुहुनेछ र आफ्नो सेवामा आफूलाई समर्पण गर्नेहरूको मनलाई अगुवाइ गर्नुहुनेछ। कामदारहरू साहित्यिक संस्थाहरूको शिक्षाभन्दा उहाँका आत्माको अभिषेकद्वारा बढी योग्य ठहरिनेछन्। विश्वास र प्रार्थनाका मानिसहरू परमपवित्र उत्साहसहित बाहिर निस्कन बाध्य हुनेछन् र परमेश्वरले तिनीहरूलाई दिनुहुने वचनहरू घोषणा गर्नेछन्। बेबिलोनका पापहरू उदाङ्गो पारिनेछन्। नागरिक अधिकारद्वारा मण्डलीका अनुष्ठानहरू लागू गरिनुका भयावह परिणामहरू, आत्मवादका अतिक्रमणहरू, पोपीय शक्तिको गोप्य तर तीव्र प्रगति—यी सबैको असली रूप प्रकट गरिनेछ। यी गम्भीर चेतावनीहरूद्वारा मानिसहरू जागृत पारिनेछन्। हजारौंमाथि हजारौंले सुन्नेछन्, जसले यस्ता वचनहरू कहिल्यै सुनेका छैनन्। विस्मयमा परेर तिनीहरूले यो साक्षी सुन्नेछन् कि बेबिलोन त्यो मण्डली हो, जो आफ्ना भूलहरू र पापहरूको कारण पतित

भएकी छ, किनकि स्वर्गबाट उसकहाँ पठाइएको सत्यलाई उसले अस्वीकार गरेकी छ। जब मानिसहरू उत्सुक जिज्ञासासहित आफ्ना अधिल्ला शिक्षकहरूकहाँ गई सोध्नेछन्, के यी कुराहरू यस्तै हुन्? तब सेवकहरूले कल्पित कथाहरू प्रस्तुत गर्नेछन्, चिल्लो कुरा अगमवाणी गर्नेछन्, ताकि तिनीहरूको भय शान्त पार्नु र जागृत अन्तःकरणलाई थामून्। तर धेरैले मानिसहरूको मात्र अधिकारले सन्तुष्ट हुन अस्वीकार गरी स्पष्ट ‘परमप्रभु यसो भन्नुहुन्छ’ भनी माग गर्ने भएकाले, पुराना फरीसीहरूझैं, आफ्नो अधिकारमाथि प्रश्न उठाइएकाले क्रोधले भरिएका लोकप्रिय सेवकवर्गले यस सन्देशलाई शैतानको भनी दोष लगाउनेछन् र पापप्रेमी भीडलाई यसलाई घोषणा गर्नेहरूलाई गाली गर्न र सताउन उक्साउनेछन्।”

“जसजसो यो विवाद नयाँ क्षेत्रहरूमा फैलिँदै जान्छ र मानिसहरूको मन परमेश्वरको पददलित व्यवस्थातर्फ बोलाइन्छ, शैतान सक्रिय हुन्छ। सन्देशसँग सहगामी शक्ति त्यसको विरोध गर्नेहरूलाई केवल उन्मत्त बनाउनेछ। पादरीवर्गले प्रकाश आफ्ना झुण्डहरूमाथि नचम्कियोस् भनेर त्यसलाई बन्द गरिदिन प्रायः अतिमानवीय प्रयत्नहरू अघि सार्नेछन्। आफ्ना अधिकारभित्र रहेका हरेक उपायद्वारा तिनीहरूले यी अत्यावश्यक प्रश्नहरूको छलफललाई दबाउने प्रयास गर्नेछन्। मण्डलीले नागरिक सत्ताको शक्तिशाली बाहुमा अपिल गर्छ, र यस कार्यमा पापवादीहरू र प्रोटेस्टेन्टहरू एकजुट हुन्छन्। आइतबार पालन गराउने आन्दोलन झन् साहसी र दृढ बन्दै जाँदा, आज्ञा पालन गर्नेहरूका विरुद्ध व्यवस्था आह्वान गरिनेछ। तिनीहरूलाई जरिवाना र कारावासको धम्की दिइनेछ, र कसै-कसैलाई आफ्नो विश्वास त्याग्न प्रेरित गर्ने लोभस्वरूप प्रभावशाली पदहरू, तथा अन्य पुरस्कार र सुविधाहरू पनि प्रस्ताव गरिनेछन्। तर तिनीहरूको अटल उत्तर हुनेछ: ‘परमेश्वरको वचनबाट हाम्रो त्रुटि हामीलाई देखाइदिनुहोस्’—ठ्याक्कै त्यही निवेदन, जुन यस्तै परिस्थितिहरूमा लुथरले गरेका थिए। जो अदालतहरूका सामु उभ्याइएका छन्, तिनीहरूले सत्यको सशक्त प्रतिरक्षा प्रस्तुत गर्छन्, र तिनीहरूको कुरा सुन्नेहरूमध्ये केही सबै परमेश्वरका आज्ञाहरू पालन गर्न आफ्नो अडान लिन प्रेरित हुन्छन्। यसरी ती सत्यताहरूका विषयमा अन्यथा केही पनि नजान्ने हजारौं मानिसहरूको सामु प्रकाश ल्याइनेछ।” द ग्रेट कन्ट्रोभर्सी, 605, 606.